

FORSKRIFT FOR GRADENE PHILOSOPHIAE DOCTOR (PH.D.) OG PHILOSOPHIAE DOCTOR (PH.D.) I KUNSTNERISK UTVIKLINGSARBEID VED NORGES TEKNISK-NATURVITENSKAPELIG UNIVERSITET (NTNU)

[Med utfyllende retningslinjer fra Fakultet for medisin og helsevitenskap](#)

Hjemmel: Fastsatt av styret ved NTNU 5. desember 2018 med hjemmel i lov 1. april 2005 nr. 15 om universiteter og høyskoler (universitets- og høyskoleloven) § 3-3, § 3-9 nr. 7 og § 4-13

[Fakultetets utfyllende retningslinjer til denne forskriften er tatt inn under de aktuelle paragrafene. Utfyllende retningslinjer er vedtatt av Dekan 10.09.2012. Endringer i de utfyllende retningslinjene er godkjent i fakultetsledermøte 16.12.2014 og 23.05.2017, og i dekanat 19.11.2019.](#)

Del I. Innledende bestemmelser

§ 1 Forskriftens virkeområde

Denne forskriften gjelder all utdanning som fører frem til de to gradene philosophiae doctor (ph.d.) og philosophiae doctor (ph.d.) i kunstnerisk utviklingsarbeid. Forskriften gir regler om opptak til, gjennomføring og avslutning av ph.d.-utdanningen, herunder fellesgrader og cotutelle. Integriert ph.d.-utdanning er et spesielt tilrettelagt studieopplegg frem til graden ph.d. ved NTNU. Det er fastsatt enkelte særbestemmelser for dette utdanningsløpet i egen forskrift om integriert ph.d.-utdanning (2005).

Forskrift om studier ved NTNU, vedtatt av styret 8. desember 2015, gjelder for eksamener i opplæringsdelen av ph.d.-programmene så langt dette ikke er i strid med ph.d.-forskriften.

For andre bestemmelser som regulerer forhold knyttet til doktorgradene, vises det til Lov om universiteter og høyskoler (UH-loven, 2005), Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring (NKR, 2011), Forskrift om ansettelsesvilkår for stillinger som postdoktor, stipendiat, vitenskapelig assistent og spesialistkandidat (2006), Forskrift om grader og yrkesutdanninger, beskyttet tittel og normert studietid ved universiteter og høyskoler (2005), Kunnskapsdepartementets forskrift om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning og fagskoleutdanning (2010), NOKUTs forskrift om tilsyn med utdanningskvaliteten i høyere utdanning (2017), Lov om organisering av forskningsetisk arbeid (2017) og European Charter for Researchers & Code of Conduct for the Recruitment of Researchers (2005) og NTNUs Forskrift om stipendiaters pliktarbeid (2009).

§ 2 Begreper

De to gradene omtales heretter samlet som *doktorgradene* eller hver for seg som *vitenskapelig ph.d.* og *kunstnerisk ph.d.*

Begrepet *doktorgradsarbeidet* benyttes for begge grader om resultatene av det arbeidet kandidaten gjør innenfor avtalt periode mellom oppstart og avslutning, opplæringsdelen *ikke* medregnet.

Begrepet *vitenskapelig avhandling* eller *avhandlingen* betegner resultatet av det vitenskapelige doktorgradsarbeidet, jf. § 11-1.

Begrepet *kunstnerisk doktorgradsarbeid* omfatter både det utøvende eller det skapende kunstneriske resultatet og *materialet som dokumenterer kritisk refleksjon*, som også omtales som *refleksjonsdelen*, jf. § 11-2.

Betegnelsen *kunstnerisk resultat* omfatter bare det utøvende eller skapende kunstneriske resultatet.

§ 3 Omfang, innhold og målsetting for ph.d.-utdanningen

§ 3-1

Ph.d.-utdanningen skal kvalifisere for vitenskapelig forskning eller kunstnerisk utviklingsarbeid av høy internasjonal standard og for annet arbeid i samfunnet hvor det stilles store krav til vitenskapelig eller kunstnerisk innsikt og kompetanse, i samsvar med god akademisk skikk og fag- og forskningsetiske standarder. Ph.d.-utdanningen skal gi kandidaten kunnskap, ferdigheter og kompetanse i tråd med det nasjonale kvalifikasjonsrammeverket. Den skal bidra til internasjonalisering av forskning og kunstnerisk utviklingsarbeid, fagmiljø og kandidaten selv.

Ph.d.-utdanningen er normert til tre (3) års fulltidsstudier og inkluderer en opplæringsdel av minimum 30 studiepoengs omfang.

Ph.d.-utdanningenes viktigste komponent er et selvstendig arbeid innen forskning eller kunstnerisk utviklingsarbeid som gjennomføres under aktiv veiledning.

§ 3-2

Der kravene til henholdsvis vitenskapelig ph.d. og kunstnerisk ph.d. er forskjellige, vil dette bli presisert. Det gjelder særlig vilkår for opptak (jf. § 6-1), krav til doktorgradsarbeidet, jf. § 11-1 og 11-2, elementer i doktorgradsprøven (jf. § 19) og prosedyrer for bedømmelse, jf. hele §§ 13 og 15, samt forhold som følger av disse.

§ 3-3

Den vitenskapelige doktorgraden tildeles på grunnlag av

- godkjent vitenskapelig avhandling, jf. § 11-1
- godkjent gjennomføring av opplæringsdelen
- godkjent prøveforelesning over oppgitt emne
- godkjent offentlig forsvar av den vitenskapelige avhandlingen (disputas)

§ 3-4

Den kunstneriske doktorgraden tildeles på grunnlag av

- godkjent kunstnerisk resultat, jf. § 11-2
- godkjent refleksjonsdel, jf. § 11-2
- godkjent gjennomføring av opplæringsdelen
- godkjent prøve over oppgitt emne
- godkjent offentlig forsvar av det kunstneriske doktorgradsarbeidet (disputas)

§ 4 Ansvar for ph.d.-utdanningen

NTNUs styre har det overordnede ansvaret for ph.d.-utdanningen. Utdanningen organiseres i programmer som forvaltes av fakultetene.

Rektor oppretter ph.d.-programmer etter forslag fra fakultetene og fastsetter samtidig hvilket fakultet som skal forvalte programmet (verts fakultet). Ph.d.-programmer kan opprettes i samarbeid mellom flere fakulteter og med nasjonale eller internasjonale forskningsinstitusjoner.

Programråd for ph.d.-program opprettes av vertsfakultet. Når et ph.d.-program opprettes i samarbeid mellom flere fakulteter, skal det oppnevnes et programråd med representanter for de fakultetene som deltar. Programrådet gir anbefaling om opptak av kandidater, godkjenning av utdanning, studieplan og emnebeskrivelser.

Fakultetet som forvalter ph.d.-programmet vedtar studieplanen og emnebeskrivelsene.

§ 5 Kvalitetssikring

Ph.d.-utdanningen omfattes av NTNUs kvalitetssystem. NTNUs felles standard for doktorgradsutdanning skal ligge til grunn for fakultetets kvalitetssikring.

Del II. Opptak

§ 6 Opptak

§ 6-1 Villkår for opptak

For opptak til ph.d.-utdanningen må søkeren normalt ha en mastergrad, jamfør beskrivelsene i kvalifikasjonsrammeverket. Fakultetet kan etter særskilt vurdering godkjenne annen likeverdig utdanning som grunnlag for opptak. For kunstnerisk ph.d. kan også tilsvarende kunstnerisk kompetanse vurderes. Norsk erfaringsbasert mastergrad (90 studiepoeng) alene gir ikke grunnlag for opptak.

Fakultetet kan stille ytterligere krav til kvalifikasjoner etter kriterier som er åpent tilgjengelig og i tråd med NTNUs rekrutteringspolitikk og faglige profil.

Søkeren skal ha en sterk faglig bakgrunn fra sitt tidligere studium, og ha en veid gjennomsnittskarakter de siste to år av mastergradstudiet eller tilsvarende utdanning som er lik B eller bedre sammenholdt med NTNUs karakterskala. Søkere uten bokstavkarakterer fra tidligere studium skal ha et like godt faglig grunnlag. Søkere med svakere karakterbakgrunn vil kunne bli opptatt dersom det dokumenteres at kandidaten er særskilt egnet til en ph.d.-utdanning.

Fakultetets utfyllende retningslinjer

Norsk erfaringsbasert mastergrad, eller utenlandske mastergrader av mindre omfang kan gi opptak til ph.d. dersom kandidaten tar ekstra studiepoeng på masternivå, slik at samlet antall studiepoeng på masternivå blir 120. De ytterligere 30 studiepoengene hentes primært fra metodefag og vitenskapsteori. Søker må kvalifisere seg før han/hun kan søke opptak til ph.d.-utdanningen. Samlet gjennomsnittskarakter må være minimum B.

Søkere med svakere karakterbakgrunn enn B kan vurderes egnet dersom det kan dokumenteres forskningserfaring i form av minst én publisert artikkel i tidsskrift med refereordning.

§ 6-2 Søknad

NTNU fastsetter søknadsskjema. Søknaden sendes gjennom instituttet til fakultetet og skal normalt inneholde:

- dokumentasjon av den utdanning som skal ligge til grunn for opptaket
- prosjektbeskrivelse som omfatter faglig redegjørelse for prosjektet og plan for fremdrift
- dokumentasjon av finansiering
- dokumentasjon av spesielle behov for faglige og materielle ressurser
- planer for opphold ved annen institusjon
- plan for faglig formidling
- opplysninger om eventuelle immaterialrettslige restriksjoner for å beskytte andres rettigheter
- plan for opplæringsdelen
- forslag på hoved- og medveiledere, samt angivelse av tilknytning til aktivt fagmiljø for forskning eller kunstnerisk utviklingsarbeid

- redegjørelse for eventuelle rettslige og etiske problemstillinger som prosjektet reiser og hvordan disse kan avklares. Det skal fremgå av søknaden om prosjektet er avhengig av tillatelse fra forskningsetiske komiteer eller andre myndigheter eller fra private (informanter, pasienter, foreldre etc.). Slike tillatelser skal om mulig være innhentet og legges ved søknaden. Fakultetet kan fastsette krav til ytterligere dokumentasjon.

Det skal normalt søkes om opptak til ph.d.-utdanning innen tre (3) måneder etter oppstart av det forskningsprosjektet som skal lede frem til ph.d.-graden. Dersom det gjenstår mindre enn ett (1) års fulltidsarbeid med forskningsprosjektet ved søknadstidspunkt, skal søknaden avvises, jf. § 6-5. Det gjelder egne regler for søkere som har bakgrunn fra forskerlinjer og tilsvarende studieordninger.

Fakultetets utfyllende retningslinjer

Særlig om søkere med bakgrunn i Forskerlinjen

Forskerlinjestudenter forutsettes å ha avlagt cand.med.-graden før opptak til ph.d.-utdanningen. Kandidater fra forskerlinjen, som fortsetter i sitt forskningsprosjekt etter å ha avlagt cand.med.-graden, skal søke opptak senest tre (3) måneder etter oppstart av videreføringen av prosjektet.

Kandidat og hovedveileder skal sammen så snart som mulig gå gjennom prosjektbeskrivelsen og vurdere eventuelle behov for justeringer. Fullstendig prosjektbeskrivelse skal normalt foreligge senest innen tre (3) måneder etter opptak, og gjøre rede for tema, problemstillinger, teori og metode samt vurdere risiko ved prosjektet.

Fakultetets utfyllende retningslinjer

Fullstendig prosjektbeskrivelse skal legges ved søknaden

Fakultetet godtar ikke foreløpig prosjektbeskrivelse. Prosjektbeskrivelsen skal inneholde:

1. Tittel på prosjektet.
2. Bakgrunn for prosjektet med referanser til internasjonale arbeider.
3. Formål med prosjektet.
4. Material og metode. Beskriv konkret hva som skal måles, både kvalitative og kvantitative data. Beskriv og begrunn forskningsmetoden.
5. Spesifisering av delarbeid/artikler. Beskriv de enkelte delarbeidene som skal inngå i doktorgradsprosjektet og kandidatens rolle i delarbeidene.
6. Lag en tidsplan for ph.d.-prosjektet, angi når de forskjellige fasene skal utføres, angi milepæler og plan fram til innlevering av avhandling. Inkluder helst publikasjonsplan.
7. Finansieringsplan
8. Etske vurderinger
9. Kopi av nødvendige tillatelser (REK eller NSD). Hvis tillatelse ikke foreligger, skal plan for innhenting legges ved. Hvis tillatelse ikke er nødvendig, skal dette redegjøres for i prosjektbeskrivelsen.

Prosjektbeskrivelsen skal være på 3-5 sider.

Veiledererklæring skal vedlegges søknaden

I erklæringen skal hovedveileder beskrive kandidatens rolle i forskningsgruppen og forutsetningen for å gjennomføre et ph.d.-løp.

Erklæringen skal inneholde oversikt over tidligere og nåværende veiledningsforhold/erfaring. For eksterne veiledere skal den også inneholde en kort CV.

§ 6-3 Residensplikt

Kandidater med ekstern finansiering eller arbeidsplass må ha et opphold i et godt og relevant fagmiljø ved NTNU på til sammen ett år eller mer av ph.d.-utdanningen. I spesielle tilfeller kan kravet om residensplikt reduseres, men den foreslåtte ordningen må ivareta kravene til veiledning og høy kvalitet i fagmiljøet, samt NTNUs ønske om at kandidaten skal bidra til institusjonens faglige utvikling og miljø. Uttalelse fra hovedveileder og institutt skal følge søknad om redusert residensplikt. Fakultetet avgjør søknaden.

Fakultetets utfyllende retningslinjer

Residensplikten kan oppfylles ved institusjoner der det finnes aktive forskningsmiljø/forskningsgrupper som kandidaten kan ta del i. De faglige kravene til veiledning, samt NTNUs ønske om at kandidaten skal bidra til institusjonens faglige utvikling og miljø, skal være oppfylt.

§ 6-4 Infrastruktur

Kandidaten skal ha til disposisjon nødvendig infrastruktur for gjennomføring av doktorgradsarbeidet. Avgjørelsen av hva som anses som nødvendig infrastruktur for gjennomføring, tas av fakultetet. For kandidater med ekstern finansiering eller arbeidsplass inngås det avtale mellom fakultet og ekstern part i forbindelse med det enkelte prosjekt. Slik avtale skal som hovedregel foreligge på det tidspunkt opptaksvedtaket for den aktuelle kandidaten fattes.

§ 6-5 Opptaksvedtak

Vedtaket om opptak gjøres av fakultetet selv og baseres på en samlet vurdering av søknaden. Fakultetet kan fastsette kriterier for rangering mellom kvalifiserte søkere og begrensning av opptak når antallet søkere overstiger kapasiteten.

I vedtaket skal hoved- og medveiledere oppnevnes, ansvaret for håndtering av andre behov som er skissert i søknaden plasseres, og avtaleperioden fastsettes med startdato og sluttdato. Startdato settes lik startdato for finansiering. Eventuell forlengelse av avtaleperioden må relateres til rettighet som arbeidstaker og avklares spesielt i forhold til kandidatens finansieringsgrunnlag.

Opptak skal nektes om:

- avtaler med ekstern tredjepart er til hinder for offentliggjøring og offentlig forsvar av doktorgradsarbeidet,
- de immaterialrettslige avtaler som er inngått er så urimelige at institusjonen ikke bør medvirke i prosjektet
- søkeren ikke vil kunne oppfylle kravet om at minimum ett år av prosjektet skal gjennomføres etter at vedkommende er tatt opp til ph.d.-utdanningen, jf. § 6-2.

§ 7 Ph.d.-avtalen

§ 7-1 Avtalens parter

Opptak til NTNUs ph.d.-utdanning formaliseres ved at skriftlig avtale underskrives av ph.d.-kandidat, veiledere og det fakultet kandidaten er tatt opp ved. Avtalen regulerer partenes rettigheter og plikter i opptaksperioden. Den skal sikre at kandidaten deltar regelmessig og bidrar aktivt i fagmiljøet og legge til rette for at ph.d.-utdanningen skal kunne gjennomføres til avtalt tid. NTNU fastsetter avtaleskjema.

For ph.d.-kandidater med finansiering fra, tilsetning hos eller andre bidrag fra en ekstern part, skal det, i tråd med fastsatte retningslinjer, inngås egen avtale mellom kandidaten, institusjonen og den eksterne part.

I tilfeller der ph.d.-kandidaten skal ha tilknytning til utenlandske institusjoner, må NTNUs retningslinjer for slikt samarbeid følges, og egne avtaler inngås. Slike avtaler skal normalt foreligge sammen med ph.d.-avtalen.

§ 7-2 Avtaleperiode

Ph.d.-utdanningen er normert til tre (3) års fulltidsstudier. Ved pliktarbeid og lovhjemlede avbrudd forlenges avtaleperioden tilsvarende.

Etter avtaleperiodens utløp opphører partenes rettigheter og plikter i henhold til ph.d.-avtalen, slik at ph.d.-kandidaten kan miste sin rett til veiledning, kursdeltakelse og tilgang til institusjonens infrastruktur.

Fakultetet kan forlenge avtaleperioden etter begrunnet søknad. Ved innvilget forlengelse kan fakultetet sette ytterligere betingelser.

Maksimal studietid er seks (6) år fra starttidspunkt til innlevering av doktorgradsarbeidet til bedømmelse. Pliktarbeid og lovhjemlede avbrudd medregnes ikke i de 6 årene. Kandidaten mister retten til å disputere hvis maksimal studietid overskrides. Vedtak om at maksimal studietid er overskredet, treffes av fakultetet selv. Kandidaten kan søke om å få doktorgradsarbeidet bedømt for ph.d. -graden etter at maksimal studietid er overskredet. Fakultetet avgjør om søknaden skal innvilges.

Fakultetets utfyllende retningslinjer

Avtaleperioden for ph.d.-avtalen er alltid sammenfallende med avtaleperioden for finansiering av doktorgradsutdanningen, normalt stipendiatstilling, ved NTNU eller annen institusjon.

Ved forlengelse av finansieringen forlenges avtaleperioden for ph.d.-utdanningen tilsvarende.

Dersom kandidaten ikke er ferdig innen avtaleperiodens utløp, bortfaller retten til veiledning, arbeidsplass og annen infrastruktur, dersom annet ikke avtales. Kandidaten beholder likevel studieretten sin fram til maksimal tid på seks år.

§ 7-3 Frivillig avslutning før avtalt tid

Kandidaten og fakultetet kan avtale at ph.d.-utdanningen avbrytes før avtalt tid. Ved slik avslutning av ph.d.-utdanningen skal det fastsettes skriftlig hvordan forhold knyttet til tilsetning, finansiering, rettigheter til resultater mv. skal ordnes.

Ved frivillig avslutning som skyldes kandidatens ønske om å skifte prosjekt eller overgang til annet program, skal kandidaten søke nytt opptak på grunnlag av det nye prosjektet. Eventuell ekstern finansieringskilde må godkjenne skifte av prosjekt.

§ 7-4 Tvungen avslutning

Fakultet selv kan vedta tvungen avslutning av ph.d.-utdanningen før avtalt tid. Slik avslutning kan besluttes hvis ett eller flere av følgende forhold foreligger:

- Vesentlig forsinkelse i gjennomføringen av opplæringsdelen, grunnet forhold som kandidaten selv rår over.
- Gjentatte eller vesentlige brudd fra kandidatens side på informasjons-, oppfølgings- eller rapporteringsplikt, herunder unnlatt innsendelse av fremdriftsrapport, jf. § 10.
- Forsinkelse i fremdriften av forskningsprosjektet som er av en slik art at det skaper begrunnet tvil om kandidaten vil kunne fullføre prosjektet innenfor avtalt tid. For å danne grunnlag for tvungen avslutning må forsinkelsen skyldes forhold som kandidaten selv rår over.
- Opptreden fra en kandidat som bryter med den tillit som må foreligge mellom universitetet og en kandidat under gjennomføringen, herunder straffbare forhold knyttet til gjennomføringen av ph.d.-utdanningen.

§ 7-5 Tvungen avslutning ved fusk på eksamen eller prøver

Ved fusk på eksamener eller prøver underveis i utdanningen, kan institusjonen vedta annullering, jf. UH-loven § 4-7. Dersom forholdet er så alvorlig at det er å anse som uredelighet, jf. samme lov § 4-13 (1) og forskningsetikkloven § 8, andre ledd, kan institusjonen vedta tvungen avslutning, jf. § 7-6 nedenfor.

Vedtak etter første setning fattes av NTNUs klagenemnd. Klager behandles av Felles klagenemnd for studentsaker, jf. UH-loven § 5-1 og forskrift til denne.

§ 7-6 Tvungen avslutning ved uredelighet

Dersom en kandidat gjør seg skyldig i uredelighet, jf. UH-loven § 4-13 (1) og forskningsetikkloven § 8, andre ledd, kan institusjonen vedta tvungen avslutning.

Vedtak om tvungen avslutning på grunn av uredelighet fattes av fakultetet. Klage over slikt vedtak behandles av departementet eller særskilt klagenemnd oppnevnt av departementet.

§ 7-7 Oppsigelse og avskjed

En kandidat kan sies opp fra sin stilling som stipendiat når det er saklig grunn i virksomhetens eller kandidatens forhold, jf. statsansatteloven §§ 19 og 20, eller avskjediges i henhold til § 26.

Fakultetet kan vedta tvungen avslutning av studieretten dersom kandidaten er blitt sagt opp eller avskjediget.

Del III. Gjennomføring

§ 8 Veiledning

Arbeidet med doktorgradsprosjektet skal foregå under individuell veiledning. Fakultet, institutt og veiledere skal sammen sikre at ph.d.-kandidaten deltar i et fagmiljø med aktiv forskning eller kunstnerisk utviklingsarbeid.

§ 8-1 Oppnevning av veiledere

Fakultetet selv oppnevner veiledere. Ph.d.-kandidaten skal som hovedregel ha minst to veiledere, der én oppnevnes som hovedveileder.

Hovedveilederen har det faglige hovedansvaret for kandidaten. Dersom fakultetet oppnevner ekstern hovedveileder, skal det oppnevnes medveileder som er vitenskapelig eller kunstnerisk ansatt ved NTNU.

Medveiledere er fagpersoner som gir veiledning og som deler det faglige ansvaret for kandidaten med hovedveileder.

Habilitetsreglene i forvaltningslovens andre kapittel «Om ugildhet» (§ 6-10) gjelder for veilederne og oppnevnte støtteveiledere.

Alle veiledere skal ha doktorgrad eller tilsvarende kompetanse innenfor fagfeltet og være aktive innen sitt fagfelt. Minst én av de oppnevnte veilederne skal ha tidligere erfaring fra ph.d.-veiledning, normalt frem til fullført doktorgrad.

Fakultetet kan i tillegg oppnevne en eller flere støtteveiledere som ikke fyller de formelle kompetansekravene til veiledere, men som innehar en konkret kompetanse som er avgjørende for gjennomføringen av prosjektet. Kompetanse og relevans må spesifiseres i søknad om oppnevning.

Ph.d.-kandidat og veileder kan be fakultetet om å oppnevne en annen veileder for kandidaten. Veileder kan ikke fratre før ny veileder er oppnevnt. Tvister om veileders og kandidats faglige rettigheter og plikter kan bringes inn av partene til behandling og avgjørelse ved fakultetet.

Fakultetets utfyllende retningslinjer

Ph.d-kandidaten skal alltid ha minst to veiledere, en hovedveileder og minst en medveileder. Alle veiledere skal oppnevnes i opptaksvedtaket. Normalt bør ikke veilederteamet bestå av flere enn 3 personer.

§ 8-2 Veiledningens innhold

Veiledere skal gi råd om formulering og avgrensning av tema og problemstillinger, drøfte og vurdere metoder og resultater, drøfte opplegg, gjennomføring, dokumentasjons- og fremstillingsformer, og bidra til orientering i den aktuelle faglige diskursen. Kandidaten skal ha veiledning i fag- og forskningsetiske spørsmål knyttet til doktorgradsarbeidet.

Kandidat og veiledere skal ha jevnlig kontakt. Kontakthyppheten skal fremgå av den årlige fremdrifts-rapporteringen, jf. § 10-1.

Kandidat og veiledere har en gjensidig plikt til å holde hverandre orientert om fremdriften i arbeidet og vurdere den i forhold til prosjektbeskrivelsen.

Veilederne plikter å følge opp faglige forhold som kan medføre forsinket gjennomføring av ph.d.-utdanningen, slik at denne kan fullføres innenfor normert tid.

Fakultetets utfyllende retningslinjer

I tillegg til ovenstående, skal følgende ivaretas:

- Tydelig ansvarsfordeling mellom veiledere.
- Instituttet organiserer et oppstartmøte med kandidat og veiledere.
- Veilederne skal introdusere kandidaten til aktuelle fagmiljø, både internt, eksternt og internasjonalt.
- Veilederne skal legge til rette for at kandidaten deltar aktivt i forskningsgruppen/forskningsmiljøet.
- Veilederne skal påse at Helseforskningsloven og andre gjeldende lover og forskrifter følges, og at NTNUs regler for forskningsansvarlig, prosjektleder og prosjektmedarbeider følges.
- Veileder oppfordres til å delta på kurs for å tilegne seg og videreutvikle egen veilederkompetanse

§ 9 Opplæringsdel

§ 9-1 Formål, innhold og omfang

Ph.d.-utdanningen skal være lagt opp slik at den skal kunne fullføres innenfor normert tidsramme.

Fakultetet har ansvar for at opplæringsdelen, sammen med prosjektet, gir utdanning på høyt faglig nivå i henhold til internasjonal standard. Opplæringen skal blant annet gi trening i faglig formidling og innføring i fag- og forskningsetikk, vitenskapsteori og metode. Opplæringen skal sammen med doktorgradsarbeidet bidra til oppnåelse av forventet læringsutbytte i henhold til det nasjonale kvalifikasjonsrammeverket.

Opplæringsdelen skal tilsvare minst 30 studiepoeng, hvorav minst 20 studiepoeng som hovedregel skal avlegges etter opptak. Minst 20 studiepoeng skal bestå av studieplanfestede emner på ph.d.-nivå. For at et masteremne skal kunne inngå i opplæringsdelen, kreves et nivå som tilsvarer karakteren B eller bedre sammenholdt med NTNUs karakterskala.

Elementer som skal inngå i opplæringsdelen, kan ikke være eldre enn to (2) år ved opptaksdato. Unntak kan innvilges dersom særlige faglige grunner taler for det. For ph.d.-kandidater med bakgrunn fra forskerlinjer gjelder egne regler.

Fakultetet selv fastsetter hvilke elementer som kan og skal inngå i opplæringsdelen, krav til dokumentasjon og kriterier for bestått prøve ved eksamener. Dersom NTNU ikke selv arrangerer hele opplæringsdelen, skal fakultetet legge forholdene til rette for at kandidaten får tilsvarende opplæring ved andre institusjoner.

Kurs på doktorgradsnivå ved annen institusjon skal godkjennes når de fyller de faglige kravene i opplæringsdelen, i samsvar med reglene i lov om universiteter og høyskoler, § 3-5.

Som ledd i ph.d.-utdanningen skal ph.d.-kandidaten få veiledning om fremtidige yrkesmuligheter i og utenfor academia, herunder bevisstgjøring om den kompetansen som kandidaten har oppnådd gjennom doktorgradsarbeidet.

Fakultetets utfyllende retningslinjer

Opplæringsdelen skal være relevant for forskningsprosjektet, tematisk eller metodisk. Planen for opplæringsdel skal spesifiseres i opptakssøknaden.

Endringer underveis i doktorgradsutdanningen kan godkjennes etter søknad til instituttet. Det skal spesifiseres hvilke elementer som ønskes tatt inn, og hvilke elementer som ønskes tatt ut av planen.

Obligatoriske emner

Minimum 8 studiepoeng (og maksimum 10 studiepoeng) grunnkurs i vitenskapsteori, etikk og forskningsformidling er obligatorisk for alle kandidater. De obligatoriske emnene er:

Forskning, etikk og samfunn (SMED8004)	5 studiepoeng
Forskningsformidling (SMED8005)	3 studiepoeng

Fakultetet forbeholder seg retten til å gjøre mindre endringer i omfang og innhold i de obligatoriske emnene.

Andre emner kan gjøres obligatorisk for den enkelte kandidat.

I vedtak om opptak kan fakultetet kreve at kandidaten inkluderer spesifikke emner i sin utdanningsplan. Dette gjelder dersom fakultetet vurderer at kandidaten bør ta emnet sett i forhold til kandidatens bakgrunn, prosjektets tematikk og/eller metode.

Nærmere spesifisering om 20 studiepoeng som etter hovedregelen skal gjennomføres etter opptak

Emner som gjennomføres samtidig med at opptakssøknad er til behandling, regnes for å være tatt etter opptak, selv om eksamen avholdes før fakultetets endelige vedtak om opptak. Fullstendig søknad om opptak må i dette tilfelle være innsendt før eksamen avholdes.

Nærmere om aldersgrense på 2 år for allerede gjennomførte emner:

Emner eldre enn to år ved opptaksdato kan godkjennes dersom emnet fremdeles gis ved universitetet og det faglige innholdet i emnet er uforandret. Uansett om kursets innhold

fortsatt er relevant må det være en maksimums aldersgrense på 5 år for at dispensasjon skal kunne gis.

Unntak for søkere med bakgrunn fra Forskerlinjen i medisin

Søkere med fullført forskerlinje i medisin har normalt fullført utdanningsplanen før søknad om opptak til ph.d.-studiet. Disse er unntatt fra regelen om at 20 studiepoeng skal avlegges etter opptak, samt unntatt fra regelen om at emner ikke skal være eldre enn to år ved opptaksdato. Søkere med fullført forskerlinje i medisin kan likevel bli pålagt å gjennomføre nye emner dersom det er faglig begrunnet i læringsmålene for ph.d. og prosjektets tematikk og/eller metode. Det samme gjelder dersom det går mer enn to (2) år fra cand. med.-graden fullføres til søknad om opptak. Individuell vurdering vil gjøres i forbindelse med opptak.

Nærmere spesifisering om 20 studiepoeng med emner på ph.d.-nivå

NTNU-emner:

Ph.d.-emner ved NTNU kan angis med emnekode (8000-emner)

Eksterne emner:

Emner på doktorgradsnivå ved andre institusjoner, nasjonalt og internasjonalt, kan innpasses i utdanningsplanen. Fakultetet er positiv til at ph.d.-emner tas ved andre nasjonale og utenlandske utdanningsinstitusjoner.

Med søknad om å få innpasset eksterne emner, skal det fremlegges emnebeskrivelse eller kursprogram, faglig innhold, kurslitteratur og informasjon om vurderingsform. Studiepoeng beregnes i henhold til ECTS, som er 25-30 timers arbeidsbelastning per studiepoeng. All tid kandidaten antas å bruke for å tilegne seg stoffet; hjemmearbeid, oppgaver, undervisning, gruppearbeid, praktiske øvinger og eksamen, medregnes i arbeidsbelastningen.

Veileder skal attestere søknad om innpassing av eksterne emner.

Programrådet/opptaksrådet vurderer søknader om innpassing av eksterne emner. Dersom eksternt emne godkjennes, må kandidaten sende inn bekreftelse på at emnet er gjennomført.

Eksterne kurs uten vurdering (eksamen) kan bare godkjennes dersom de holder et høyt faglig nivå og kandidaten holder en presentasjon med utspørring i sitt fagmiljø ved NTNU. Veileder skal bekrefte at presentasjonen er gjennomført og godkjent. Bekreftelsen skal sendes til Utdanningsseksjonen for registrering.

Emner som tas i forbindelse med spesialistutdanningen eller etter- og videreutdanning kan ikke inngå i opplæringsdelen.

Nærmere spesifisering om 10 studiepoeng med andre elementer enn ph.d.-emner

For inntil 10 studiepoeng kan det settes sammen andre elementer enn ph.d.-emner. Dette kan være masteremner, formidlingsbidrag eller utenlandsopphold. Nærmere orientering om de enkelte elementene:

Masteremner

Inntil 10 studiepoeng kan godkjennes, dersom disse er bedømt med minimum karakteren B eller Bestått.

Formidling

Følgende formidlingsaktivitet kan inngå i opplæringsdelen:

- Poster eller muntlig presentasjon av resultater fra eget ph.d.-prosjekt ved internasjonal vitenskapelig konferanse kan godkjennes med 2 studiepoeng.

Formidling som skal inngå i opplæringsdelen skal være gjennomført i løpet av doktorgrads-utdanningen eller forskerlinjen i medisin.

Konferanseprogram og bekreftelse på at formidlingen er gjennomført skal sendes til Utdanningsseksjonen. Dokumentasjonen skal være signert av veileder og kandidat.

Utenlandsopphold

Inntil 6 studiepoeng kan godkjennes for forskningsopphold i utlandet av minst to ukers sammenhengende varighet. Det gis 1,5 studiepoeng pr uke.

Forskningsoppholdet må gjennomføres i doktorgradsperioden.

Invitasjonsbrev fra institusjonen og faglig rapport signert av veileder og kandidat skal sendes til utdanningsseksjonen i etterkant av oppholdet.

En kandidat kan få godkjent enten et utenlandsopphold eller en presentasjon. Ikke begge deler.

§ 9-2 Kandidatens rettigheter ved permisjon

Ph.d.-kandidater som har foreldrepermisjon fra ph.d.-utdanningen, kan likevel følge undervisning og avlegge eksamener i emner og kurs som skal inngå som en del av kandidatens opplæringsdel under permisjonstiden, i tråd med lov om folketrygd (folketrygdloven), kapittel 14, § 14-10, fjerde ledd, og NAVs rundskriv til § 14-10, fjerde ledd av 18. desember 2006.

§ 10 Rapportering

§ 10-1 Årlig rapportering

I avtaleperioden skal ph.d.-kandidaten årlig rapportere til fakultetet om fremdriften i ph.d.-utdanningen. Veilederne rapporterer årlig til fakultetet. Rapportene leveres på fastsatt skjema og skal behandles konfidensielt når opplysningene tilsier det.

Kandidat og veileder har et likeverdig ansvar for rapportering. Manglende eller mangelfull fremdriftsrapportering fra kandidaten kan medføre tvungen avslutning av forskerutdanningen før avtaleperiodens utløp, jf. § 7-4. Veiledere som unnlater å følge opp rapporteringsplikten kan bli fratatt veilederansvaret.

Fakultetet kan ved behov kreve særskilt rapportering.

§ 10-2 Midtveiseevaluering

Midtveiseevaluering av doktorgradsarbeidet skal normalt finne sted innen halvgått løp. Fakultetet fastsetter retningslinjer for innholdet og formen på midtveiseevalueringen.

Fakultetets utfyllende retningslinjer

Alle kandidater skal rapportere om status og framdrift årlig, i tillegg til at det skal gjennomføres en midtveiseevaluering, fortrinnsvis i 3. semester. Ved midtveiseevaluering har kandidaten mulighet til å få tilbakemelding på sitt arbeid så langt, og få konkretisert arbeidet videre. Samtidig gir midtveiseevaluering instituttet en mulighet for strukturert oppfølging av kandidaten og til å fange opp mulige situasjoner som krever oppfølging. Det er utarbeidet en detaljert beskrivelse av midtveiseevalueringens innhold.

I tillegg til årlig rapportering og midtveiseevaluering kan kandidat og veileder bli bedt om å redegjøre for status og framdrift i doktorgradsprosjektet av fakultetet eller instituttet.

§ 11 Krav til avhandlingen eller det kunstneriske doktorgradsarbeidet

§ 11-1 Krav til den vitenskapelige avhandlingen

Den vitenskapelige avhandlingen skal være et selvstendig forskningsarbeid eller forsknings- og utviklingsarbeid som oppfyller internasjonale standarder med hensyn til etiske krav, faglig nivå og metode innen fagområdet.

Avhandlingen skal bidra til å utvikle ny faglig kunnskap og ligge på et nivå som tilsier at den kan publiseres eller offentliggjøres i egnet format som en del av fagets forskningsbaserte kunnskapsutvikling.

Avhandlingen kan bestå av en monografi eller en sammenstilling av flere mindre arbeider. Dersom avhandlingen består av flere mindre arbeider, skal det redegjøres for sammenhengen mellom dem.

Den vitenskapelige avhandlingen kan også bestå av en skriftlig komponent i kombinasjon med et varig dokumentert produkt eller en produksjon. I slike tilfeller skal arbeidene til sammen tilfredsstille kravene til et selvstendig forskningsarbeid for graden ph.d. i henhold til internasjonale standarder innen fagområdet. Fakultetet kan sette ytterligere krav til produkt- eller produksjonsandelen når det gjelder omfang eller innhold.

Fakultetet bestemmer hvilke språk som kan benyttes.

Fakultetets utfyllende retningslinjer

Ph.d-avhandlingen skal normalt skrives på engelsk.

Omfanget av avhandlingen skal være slik at graden kan oppnås med en forskningsinnsats tilsvarende 2.5 årsverk (0,5 årsverk = utdanningsplanen). Doktoravhandlingen bør normalt bestå av tre (3) vitenskapelige artikler/manus publiserbare i internasjonale tidsskrift med

fagfelleevaluering. Doktorgradskandidaten bør som hovedregel være førsteforfatter på minst to (2) artikler/manus. Der kandidaten ikke er førsteforfatter, skal vedkommende ha bidratt vesentlig.

Ved innlevering av avhandlingen bør minst én (1) av artiklene som inngår være endelig akseptert for publisering. Øvrige manus må være publiserbare i internasjonale tidsskrift med fagfelleevaluering.

Unntaksvis kan en avhandling leveres uten publiserte arbeider. I slike tilfeller skal det vedlegges en begrunnet anbefaling fra instituttleder.

Antall artikler vil være avhengig av størrelse og kvalitet på den enkelte artikkel og hvor mye kandidaten har bidratt. Dersom en artikkel har meget høy kvalitet kan antall artikler reduseres. Kunnskapsoppsummeringer og review-artikler godkjennes normalt ikke som originalartikler.

I tillegg til enkeltartikler skal avhandlingen inneholde en samlet presentasjon av de vitenskapelige resultatene med en inngående sammenstillende diskusjon. Denne samlede fremstillingen skal være et selvstendig vitenskapelig og oppdatert dokument, der kandidaten har mulighet for å utdype og eventuelt korrigere aspekter i artiklene. Den skal vise vitenskapelig oversikt og modenhet, samt evne til å trengte inn i spesialiserte vitenskapelige problemstillinger.

Ikke-publiserte monografier kan også godtas som avhandling til ph.d.-graden. Ikke-publiserte monografier skal bedømmes etter samme kriterier som en samling publiserte artikler med sammenskrivning. Det betyr at kravene til vitenskapelig kvalitet er identiske.

§ 11-2 Krav til det kunstneriske doktorgradsarbeidet

Det kunstneriske doktorgradsarbeidet skal bestå av et kunstnerisk resultat samt materiale som dokumenterer kritisk refleksjon. Det kunstneriske doktorgradsarbeidet skal være et selvstendig arbeid som oppfyller internasjonale standarder med hensyn til nivå og etiske krav innen fagområdet.

Det kunstneriske doktorgradsarbeidet skal ligge på et nivå som gjør at det kan bidra til utvikling av ny kunnskap, innsikt og erfaring innen fagområdet.

Det kunstneriske resultatet kan bestå av en eller flere deler eller av en samling arbeider som utgjør et hele. Dersom det kunstneriske resultatet består av flere mindre arbeider, skal kandidaten gjøre rede for sammenhengen mellom dem.

Normalt skal bare arbeider som er produsert etter opptak i et doktorgradsprogram inngå, men unntaksvis kan tidligere arbeider benyttes dersom det har vært en forutsetning i prosjektbeskrivelsen.

Det kunstneriske resultatet skal være et kunstnerisk arbeid på høyt nivå når det gjelder originalitet, uttrykk, koherens og formidling. Det kunstneriske resultatet skal presenteres offentlig, jf. § 18-2.

Den kritiske refleksjonen skal dokumenteres i form av innlevert materiale, særskilt når det gjelder

- prosess mht. kunstneriske valg og vendepunkt, bruk av teori og metoder, dialog med ulike nettverk og fagmiljøer mm.

- plassering og beskrivelse av eget kunstneriske ståsted og arbeid i forhold til det aktuelle fagfeltet, nasjonalt og internasjonalt
- bidrag til fagutviklingen i feltet, herunder eventuelle faglige nyvinninger

Kandidaten velger selv medium og form for refleksjonsdelen og for eventuell annen dokumentasjon.

Fakultetet bestemmer hvilke språk som kan benyttes for refleksjon og dokumentasjon.

Det kunstneriske doktorgradsarbeidet skal dokumenteres i et varig format.

§ 11-3 Fellesarbeid

Fakultetet bestemmer om et doktorgradsarbeid som er produsert av flere i fellesskap, kan innleveres til bedømmelse dersom de individuelle bidragene kan identifiseres.

For arbeider som er blitt til i samarbeid med flere partnere eller medforfattere, skal kandidaten følge de normer for kreditering av medvirkning som er allment akseptert i fagmiljøet, i samsvar med internasjonale standarder.

For en vitenskapelig avhandling som hovedsakelig består av artikler, skal kandidaten normalt være hovedbidragsyter på minst to av artiklene.

Med doktorgradsarbeid hvor det inngår bidrag fra flere, skal det følge en underskrevet erklæring som beskriver kandidatens innsats i hvert enkelt arbeid. Både kandidat og andre bidragsytere skal skrive under.

§ 11-4 Arbeider som ikke godtas

Arbeider eller deler av et arbeid kandidaten har fått godtatt som grunnlag for sine tidligere avlagte eksamener eller grader, kan ikke antas til bedømmelse. Data, analyser eller metoder fra tidligere grader kan likevel benyttes som grunnlag for arbeid med prosjektet.

Bruk av offentliggjorte arbeider som er eldre enn fem (5) år ved opptakstidspunktet, kan ikke godtas. Fakultetet kan dispensere fra dette kravet dersom ekstraordinære forhold tilsier det, jf. § 11-2.

Avhandlingen eller det kunstneriske doktorgradsarbeidet kan bedømmes ved kun ett lærested, jf. §§ 13-2 og 13-3.

Fakultetets utfyllende retningslinjer

Artikler/manuskripter som er utarbeidet av flere kandidater i fellesskap kan inngå som delarbeid i flere doktorgradsavhandlinger hvis den enkelte kandidats bidrag er vesentlig og identifisert. Det skal redegjøres for dette i forbindelse med innlevering av alle avhandlingene som er involvert.

§ 12 Meldeplikt om resultater som har potensial for næringsmessig utnyttelse

Regulering av rettigheter mellom samarbeidende institusjoner skal fastsettes i egen avtale.

NTNUs gjeldende regelverk skal danne utgangspunkt for hvilken meldeplikt ph.d.-kandidater med tilsetting ved NTNU har for arbeidsresultater med næringsmessig potensial som gjøres i arbeidsforholdet.

For ph.d.-kandidater med ekstern arbeidsgiver skal tilsvarende meldeplikt nedfelles i avtale mellom institusjonen, ph.d.-kandidaten og den eksterne arbeidsgiver.

For ph.d.-kandidater uten arbeidsgiver, skal tilsvarende meldeplikt nedfelles i doktorgradsavtalen.

Del IV. Fullføring

§ 13 Innlevering og søknad om bedømmelse

§ 13-1 Grunnlag for bedømmelse

Kravene for å tildele den vitenskapelige eller den kunstneriske doktorgraden fremgår av §§ 3-3 og 3-4.

Søknad om bedømmelse skjer ved innlevering av vitenskapelig avhandling, jf. § 13-2, eller ved søknad om bedømmelse av kunstnerisk doktorgradsarbeid, jf. § 13-3.

Det er hovedveileders ansvar å gjøre instituttet og fakultetet oppmerksom på at innlevering eller søknad om bedømmelse er nært forestående, slik at nødvendige forberedelser kan iverksettes.

Fakultetets utfyllende retningslinjer

Melding om forestående innlevering gis så tidlig som mulig til instituttet og fakultetets utdanningsseksjon. Oppnevning av bedømmelseskomité og arbeid med tentative datoer for doktorgradsprøven skal da igangsettes.

Søknader om å få avhandling bedømt behandles fortløpende.

Avhandlinger som leveres i perioden 20. juni – 1. august vil normalt ikke bli sendt til bedømming før i midten av august.

Avhandlinger som leveres etter 1. desember vil normalt ikke bli sendt til bedømming før i januar.

§ 13-2 Søknad om bedømmelse av den vitenskapelige avhandlingen

Søknad om å få avhandlingen bedømt kan først leveres når opplæringsdelen er godkjent.

Som vedlegg til søknaden skal følge:

- Den vitenskapelige avhandlingen i henhold til fakultetets bestemmelser, i den form og det antall eksemplarer fakultetet har bestemt.
- Dokumentasjon av nødvendige tillatelser, jf. § 6-1.
- Medforfattererklæringer der dette er påkrevd, jf. § 11-3.
- Erklæring om avhandlingen leveres inn til bedømmelse for første eller andre gang.
- Erklæring om at avhandlingen ikke er levert inn til bedømmelse ved annen institusjon.
- Uttalelse fra hovedveileder.

Fakultetet må sørge for at tiden fra innlevering av avhandling til disputas er kortest mulig, normalt ikke lenger enn fem (5) måneder.

Fakultetets utfyllende retningslinjer

Utdanningsseksjonen utsteder dokumentasjon på godkjent utdanningsplan etter forespørsel.

Søknad om bedømming skal sendes eget institutt. Avhandlingen skal leveres elektronisk og 1 eksemplar i papirform. Erklæringer skal leveres på standardiserte skjemaer. Hovedveilederes uttalelse skal redegjøre for kandidatens bidrag i doktorgradsarbeidet, og om kandidatens formidlingserfaring.

I avhandlinger der det inngår arbeider med flere forfattere skal det legges ved en underskrevet erklæring som beskriver kandidatens og medforfatterens innsats i hvert enkelt arbeid. Kandidatens selvstendige bidrag i arbeidet skal identifiseres. Medforfattererklæringer skal legges ved for alle artikler/manus som inngår i avhandlingen.

§ 13-3 Søknad om bedømmelse av det kunstneriske doktorgradsarbeidet

Som vedlegg til søknaden skal følge:

- Redegjørelse for hva som skal danne grunnlaget for bedømmelsen, herunder plan for hvor, når og på hvilken måte det kunstneriske resultatet skal presenteres offentlig.
- Redegjørelse for valg av medium, språk og form for refleksjonsdelen og tidspunkt for innlevering, jf. § 15-2.
- Redegjørelse for hvordan opplæringsdelen er oppfylt, og for eventuelt annen faglig skolering eller kompetanse
- Dokumentasjon av nødvendige tillatelser, jf. § 6-1.
- Plan for godkjent dokumentasjon og arkivering i varig format av hele doktorgradsarbeidet.
- Erklæring fra samarbeidspartner der dette er påkrevd, jf. § 11-3.
- Erklæring om arbeidet leveres inn til bedømmelse for første eller andre gang.
- Erklæring om at arbeidet ikke er levert inn til bedømmelse ved annen institusjon.
- Uttalelse fra hovedveileder

Søknaden rettes til fakultetet senest tre (3) måneder før det planlagte tidspunktet for presentasjon av det kunstneriske resultatet.

Fakultetet må sørge for at tiden fra doktorgradsarbeidet foreligger til disputas er kortest mulig, normalt ikke lenger enn fem (5) måneder.

§ 13-4 Behandling av søknaden

Fakultetet behandler søknad om å få den vitenskapelige avhandlingen eller det kunstneriske doktorgradsarbeidet bedømt. Søknad som ikke fyller kravene i § 13-2 eller 13-3 skal avvises. Fakultetet kan på selvstendig grunnlag avvise søknad om å få doktorgradsarbeidet bedømt dersom det er åpenbart at det ikke holder høy nok kvalitet og vil bli underkjent av en komité.

§ 14 Oppnevning av bedømmelseskomité

Når fakultetet har godkjent søknad om å få den vitenskapelige avhandlingen eller det kunstneriske doktorgradsarbeidet bedømt, oppnevner det en sakkyndig komité på minst tre medlemmer som skal

bedømme avhandlingen eller doktorgradsarbeidet, prøven over oppgitt emne og disputasen. Habilitetsreglene i forvaltningslovens § 6 gjelder for komiteens medlemmer.

Bedømmelseskomiteen skal normalt settes sammen slik at

- minst to kjønn er representert
- minst to av medlemmene er uten tilknytning til NTNU
- minst ett av medlemmene har hovedstilling ved en utenlandsk institusjon
- alle medlemmene har doktorgrad eller tilsvarende kompetanse
- flertallet i bedømmelseskomiteen er eksterne medlemmer

Dersom kriteriene fravikes, skal dette begrunnes særskilt.

Instituttet fremmer forslag om bedømmelseskomité. Komiteens sammensetning skal begrunnes med hensyn til hvordan den samlet dekker doktorgradsarbeidets fagfelt. Fakultetet utpeker en administrator blant komiteens medlemmer eller i tillegg til komiteens medlemmer.

Oppnevnte veiledere og andre som har bidratt til doktorgradsarbeidet, kan ikke være medlemmer av bedømmelseskomiteen eller administrere den.

Fakultetet kan, ved frafall, oppnevne et settemedlem til bedømmelseskomiteen.

Kandidaten skal underrettes om forslaget til sammensetning av komité og har anledning til å innlevere skriftlige merknader, senest innen én uke etter at forslaget til sammensetning er gjort kjent for kandidaten.

Fakultetets utfyllende retningslinjer

- Forslag til bedømmelseskomité utarbeides av kandidatens hovedveileder i samråd med instituttet. Standardisert skjema, signert av instituttleder skal leveres til fakultetet sammen med søknad om bedømming.
- Ett av medlemmene skal være tilsatt ved NTNU.
- Det skal foreslås en administrator av komiteen, vanligvis skal dette være medlemmet fra NTNU. Den som foreslås bør ha kjennskap til regelverket og prosedyrene ved NTNU. De som oppnevnes for første gang ved NTNU, bør få oppfølging av en mentor.
- Begge kjønn skal være representert i komiteen, og da som 1. eller 2. opponent. Dersom dette ikke er mulig skal det begrunnes og vises til navn på minst tre forespurte personer av det underrepresenterte kjønn.
- Det må ikke være tvil om medlemmenes habilitet i forhold til doktoranden og doktorandens veiledere.
- I vurdering av komitémedlemmers habilitet, skal sampublisering med doktoranden alltid vurderes som inhabilitet, likeså sampublisering med doktorandens veiledere i den periode doktorgradsprosjektet er gjennomført. Se Forvaltningslovens kapittel II, §§ 6 - 10, om ugildhet.
- En opponent kan som hovedregel bare oppnevnes for maksimum to kandidater fra samme hovedveileder innenfor en tidsperiode på fem år.

- De foreslåtte medlemmene skal være forespurt og ha sagt seg villige før forslaget oversendes fakultetet.

Reiseutgifter for opponenter

Komiteen bør kun ha ett medlem som reiser interkontinentalt. Unntak skal begrunnes særskilt. Fakultetet har et tak for reiseutgifter og eventuelle overskytende beløp må dekkes av instituttet. Fakultetet vil kun dekke vanlig billett (Economy/Economy Plus eller tilsvarende, ikke Business). Som kompensasjon kan det tilbys opp til to ekstra hotelledøgn som tilpassing til tidsforskjellen.

§ 15 Bedømmelseskomiteens arbeid

Bedømmelseskomiteen skal gjøres kjent med NTNUs ph.d.-forskrift og retningslinjer for bedømmelse.

§ 15-1 Bedømmelse av den vitenskapelige avhandlingen

Bedømmelseskomiteen kan kreve å få fremlagt kandidatens grunnlagsmateriale og utfyllende eller oppklarende tilleggsinformasjon.

Bedømmelseskomiteen kan be veileder om å gjøre rede for veiledningen og arbeidet med prosjektet.

Bedømmelseskomiteen kan på grunnlag av innlevert avhandling og eventuelt tilleggsmateriale anbefale at fakultetet gir tillatelse til mindre omarbeiding før endelig innstilling foreligger. Komiteen skal skriftlig gi en konkret oversikt over hva kandidaten må omarbeide.

Tillater fakultetet en mindre omarbeiding av avhandlingen, skal det gis en frist som normalt ikke er lengre enn tre (3) måneder. Det skal også fastsettes en ny frist for oversendelse av komiteens endelige innstilling. Fakultetets avgjørelse etter denne paragrafen kan ikke påklages av kandidaten.

Dersom komiteen finner at dyptgripende endringer vedrørende teori, problemstilling, materiale eller metode er nødvendige for at arbeidet skal kunne anbefales til disputas, skal komiteen underkjenne avhandlingen.

§ 15-2 Bedømmelse av det kunstneriske doktorgradsarbeidet

Bedømmelseskomiteen skal få en redegjørelse for hva som skal danne grunnlaget for bedømmelsen, herunder plan for hvor, når og på hvilken måte det kunstneriske resultatet skal presenteres offentlig, jf. §13-3, og når og i hvilken form refleksjonsdelen skal leveres.

Skjer den offentlige presentasjonen av det kunstneriske resultatet i form av konsert, utstilling, forestilling eller annen tids- og stedsbestemt visning, skal hele bedømmelseskomiteen være til stede.

Materiale som dokumenterer kritisk refleksjon skal leveres senest tre uker etter den offentlige presentasjonen av det kunstneriske resultatet.

Bedømmelseskomiteen kan anbefale at fakultetet gir tillatelse til mindre omarbeiding av refleksjonsdelen før endelig innstilling foreligger. Komiteen skal skriftlig gi en konkret oversikt over hva kandidaten må omarbeide.

Tillater fakultetet en mindre omarbeiding av refleksjonsdelen, skal det gis en frist som normalt ikke er lengre enn tre (3) måneder. Det skal også fastsettes en ny frist for oversendelse av komiteens endelige innstilling. Fakultetets avgjørelse etter denne paragrafen kan ikke påklages av kandidaten.

Dersom komiteen finner at dyptgripende endringer er nødvendige for at det kunstneriske doktorgradsarbeidet skal kunne anbefales til disputas, skal komiteen underkjenne det.

§ 15-3 Bedømmelseskomiteens innstilling

Bedømmelseskomiteen avgir en begrunnet innstilling om doktorgradsarbeidet er verdig til å forsvares for doktorgraden. Alle deler av den innleverte eller fremviste dokumentasjonen skal omtales ut fra kriteriene i § 11-1 eller 11-2. Innstillingen bør ha en drøftende form og avsluttes med en klar konklusjon om arbeidet skal godkjennes eller ikke. Eventuelle dissenser eller individuelle uttalelser skal inngå i innstillingen, og de skal være begrunnet.

Bedømmelseskomiteens innstilling stiles til fakultetet.

Komiteens innstilling skal foreligge senest innen tre (3) måneder etter at komiteen har fått alle deler av doktorgradsarbeidet til vurdering. Hvis komiteen tillater en mindre omarbeiding av den vitenskapelige avhandlingen eller refleksjonsdelen av det kunstneriske doktorgradsarbeidet, løper ny frist fra den dato arbeidet leveres på nytt.

Komiteens innstilling oversendes fakultetet som forelegger denne for kandidaten. Kandidaten gis en frist på ti (10) arbeidsdager til å fremme skriftlige merknader til innstillingen. Hvis kandidaten ikke ønsker å fremme merknader, skal fakultetet snarest underrettes skriftlig om dette.

Kandidatens eventuelle merknader skal sendes fakultetet. Fakultetet fatter vedtak i saken, jf. § 16.

§ 15-4 Retting av formelle feil

Et innlevert eller presentert doktorgradsarbeid kan ikke endres eller trekkes tilbake før det er endelig avgjort om det er verdig til å forsvares for doktorgraden.

Kandidaten kan likevel etter innlevering eller presentasjon rette formelle feil. For kunstnerisk ph.d. gjelder dette kun refleksjonsdelen. Kandidaten skal vedlegge en fullstendig oversikt over de feil (errata) som er rettet. Retting av formelle feil må skje før offentliggjøring.

Fakultetets utfyllende retningslinjer

I søknaden om rettinger skal det henvises til sidetall og linjenummer. Både opprinnelig og ny tekst skal inkluderes i søknaden. Dersom rettingene godkjennes vil fakultetet informere komiteen. Rettinger som ikke godkjennes kan tas inn i form av en kort errataliste som trykkes bakerst i avhandlingen.

§ 16 Behandling av bedømmelseskomiteens innstilling

På grunnlag av bedømmelseskomiteens innstilling fatter fakultetet vedtak om doktorgradsarbeidet er verdig til å forsvares.

Enstemmig innstilling

Dersom komiteen avgir *enstemmig* innstilling og fakultetet legger denne til grunn for sin behandling, fatter fakultetet selv vedtak i samsvar med den enstemmige innstillingen.

Dersom fakultetet finner at det foreligger begrunnet tvil hvorvidt komiteens enstemmige innstilling skal legges til grunn, skal fakultetet selv søke nærmere avklaring fra komiteen og eventuelt oppnevne to nye sakkyndige som avgir individuelle uttalelser om doktorgradsarbeidet. Slike tilleggsuttalelser eller individuelle uttalelser skal forelegges kandidaten, som gis anledning til å komme med merknader.

Fakultetet fatter vedtak i saken på grunnlag av innstillingen og de innhentede uttalelsene.

Delt innstilling

Dersom komiteen avgir *delt* innstilling og fakultetet velger å legge flertallets uttalelser til grunn for sin behandling, fatter fakultetet vedtak i samsvar med flertallets innstilling. Dersom komiteen avgir delt innstilling og fakultetet vurderer å legge mindretallets uttalelser til grunn for sitt vedtak, kan fakultetet søke nærmere avklaring fra komiteen og eventuelt oppnevne to nye sakkyndige som avgir individuelle uttalelser. Slike tilleggsuttalelser eller individuelle uttalelser skal forelegges kandidaten som gis anledning til å komme med merknader. Dersom begge de nye sakkyndige slutter seg til flertallet i den opprinnelige innstillingen, skal denne innstillingen følges.

Kandidaten skal underrettes om utfallet etter behandling av uttalelser fra nye sakkyndige.

§ 17 Søknad om ny bedømmelse

Et doktorgradsarbeid som ikke er funnet verdig til forsvar, kan bedømmes i omarbeidet utgave først seks (6) måneder etter at fakultetet har fattet sitt vedtak. Fakultetet oppnevner da en ny bedømmelseskomite, der minst ett av medlemmene i den opprinnelige komiteen bør gjenoppnevnes. Ny bedømmelse kan bare finne sted én gang.

Siste frist for å fremme søknad om ny bedømmelse er to (2) år etter at fakultetet har fattet vedtak om ikke godkjent resultat første gang.

Kandidaten skal ved ny søknad om bedømmelse opplyse om at arbeidet tidligere har vært bedømt og ikke blitt funnet verdig til å forsvares, jf. §§ 13-2 og 13-3.

§ 18 Offentliggjøring

§ 18-1 Krav om offentliggjøring

Den vitenskapelige avhandlingen eller det kunstneriske doktorgradsarbeidet skal offentliggjøres. Det er særskilte krav til offentliggjøring av henholdsvis vitenskapelig avhandling og det kunstneriske doktorgradsarbeidet, jf. § 18-2.

Kandidaten skal levere en kortfattet skriftlig oppsummering eller fremstilling av avhandlingen eller doktorgradsarbeidet på engelsk og norsk. Fremstillingen skal offentliggjøres.

Fakultetets utfyllende retningslinjer

Trykkekostnadene skal primært dekkes av kandidatens driftsmidler, alternativt av instituttet eller kandidaten selv.

Fakultetet godtar ikke trykte avhandlinger som avviker fra NTNUs standardmal, med mindre kandidaten har en cotutelle-avtale med et annet universitet som gjør dette nødvendig. Layout på avhandlingen skal da avtales med fakultetet og det samarbeidende universitet på forhånd.

Sammendrag

Foran i trykt utgave av avhandlingen (etter tittelsiden) skal det settes inn et kort, norsk sammendrag på én side. Sammendraget skal være av populærvitenskapelig karakter og skal i hovedsak presentere resultatene av forskningsarbeidet. Dette etterfølges av en kort omtale av bakgrunnen for, og oppbyggingen av forskningsprosjektet, samt kort om metodikk. Som overskrift angis norsk tittel på avhandlingen og avslutningsvis angis tid og sted for disputas, gradsbetegnelse, institutt-tilhørighet, veiledere og eventuelt finansieringskilde.

NTNUs digitale arkiv

Alle doktorander skal levere en elektronisk kopi av sin doktorgradsavhandling til biblioteket for arkivering og elektronisk publisering. Dette kommer i tillegg til innlevering av trykte eksemplarer. Avhandlingen skal leveres i elektronisk form for arkivering i NTNUs digitale arkiv NTNU Open. For at avhandlingen skal bli tilgjengelig i fulltekst må det sendes inn en «Avtale om elektronisk publisering av doktoravhandling».

§ 18-2 Tilgjengelighet

Den vitenskapelige avhandlingen skal være offentlig tilgjengelig senest tre (3) uker før dato for offentlig forsvar. Avhandlingen gjøres tilgjengelig i den form det ble innlevert til bedømmelse, eventuelt etter omarbeiding på grunnlag av komiteens foreløpige kommentarer, jf. § 15-1.

Det kunstneriske doktorgradsarbeidet skal presenteres offentlig. Refleksjonsdelen og eventuelt annet materiale som inngår i bedømmelsen, skal være offentlig tilgjengelig senest tre (3) uker før dato for offentlig forsvar. Materialet gjøres tilgjengelig i den form det ble innlevert til bedømmelse, jf. § 15-2.

Det kunstneriske resultatet skal dokumenteres i et varig format og arkiveres sammen med refleksjonsdelen.

Det kan ikke legges restriksjoner på offentliggjøring av doktorgradsarbeidet med unntak av en på forhånd avtalt utsettelse av datoen for offentliggjøring. Slik utsettelse kan finne sted for at institusjonen og eventuelt ekstern part som helt eller delvis har finansiert doktorgradsutdanningen, skal kunne ta stilling til eventuell patentering eller lignende. Ekstern part kan ikke stille krav om at hele eller deler av avhandlingen eller det kunstneriske doktorgradsarbeidet ikke skal kunne offentliggjøres, jf. § 6.

Ved publisering eller offentliggjøring skal kandidater følge gjeldende retningslinjer for kreditering av institusjoner. Hovedregelen er at en institusjon skal oppgis dersom den har gitt et nødvendig og vesentlig bidrag til eller grunnlag for det offentliggjorte arbeidet. Også andre institusjoner skal oppgis dersom disse i hvert enkelt tilfelle tilfredsstiller kravet til medvirkning.

§ 19 Doktorgradsprøven

§ 19-1 Prøveforelesning eller annen prøve over oppgitt emne

Etter at den vitenskapelige avhandlingen eller det kunstneriske doktorgradsarbeidet er innlevert til bedømmelse, skal kandidaten gjennomføre en prøveforelesning eller tilsvarende kunstnerisk formidling, begge over oppgitt emne. Dette er en selvstendig del av doktorgradsprøven. Hensikten er å prøve kandidatens evne til å tilegne seg kunnskaper ut over sitt spesialområde og evnen til å formidle kunnskapene i en forelesningssituasjon eller i annen relevant formidlingsform.

Bedømmelseskomiteen gir oppgaven og forestår selv bedømmelsen. Tittel for prøven kunngjøres for kandidaten ti (10) arbeidsdager før den skal finne sted. Emnet skal ikke stå i direkte forbindelse med temaet for doktorgradsarbeidet.

Bedømmelseskomiteen avgjør om prøven over oppgitt emne er bestått eller ikke bestått. Det skal begrunnes dersom prøven vurderes som ikke bestått.

Prøven over oppgitt emne skal være bestått før disputas kan avholdes.

Fakultetets utfyllende retningslinjer

Prøveforelesning holdes normalt samme dag som disputasen. Prøveforelesningen er satt til 45 minutter, hvorav fem minutter benyttes til spørsmål og eventuell diskusjon.

§ 19-2 Offentlig forsvar (disputas)

Offentlig forsvar av doktorgradsarbeidet skal normalt finne sted innen to (2) måneder etter at fakultetet har funnet arbeidet verdig til å forsvares.

Tid og sted for det offentlige forsvaret skal kunngjøres minst ti (10) arbeidsdager før det avholdes.

Den komiteen som opprinnelig har bedømt doktorgradsarbeidet, bedømmer også det offentlige forsvaret. Det offentlige forsvaret skjer på engelsk eller norsk med mindre fakultetet godkjenner et annet språk.

Det skal normalt være to opponenter. De to opponentene skal være medlemmer av komiteen og utpekes av fakultetet.

Disputasen ledes av dekan eller den fakultetet bemyndiger. Den som leder disputasen, gjør rede for innlevering og bedømmelse av doktorgradsarbeidet og resultatet av prøven over oppgitt emne (jf. § 19-1). Deretter redegjør doktoranden for hensikten med og resultatet av doktorgradsarbeidet.

Førsteopponenten innleder og andreopponenten avslutter opposisjonen. Fakultetet kan eventuelt fastsette en annen oppgavefordeling mellom opponentene og mellom doktoranden og førsteopponenten. Etter at begge opponenter har avsluttet sin opposisjon, gis de øvrige tilstedeværende anledning til å kommentere *ex auditorio*. Disputasleder avslutter disputasen.

Bedømmelseskomiteén avgir innstilling til fakultetet der den gjør rede for hvordan den har vurdert forsvaret av doktorgradsarbeidet. Innstillingen skal vurdere doktorgradsarbeidets nivå i forhold til internasjonal standard i faget, og konkludere med om disputasen bør bli godkjent eller ikke godkjent.

Fakultetets utfyllende retningslinjer

Disputasen ledes av dekan eller den som dekanen bemyndiger. Kandidaten innleder og gjør selv rede for formål og resultater av den vitenskapelige undersøkelsen. Innledningen er i tid satt til 20 – 30 minutter. Førsteopponent innleder diskusjonen og andreopponent avslutter diskusjonen.

Disputas utenfor NTNUs campus

Disputas skal normalt holdes på NTNUs campus. I de tilfeller der kandidaten ønsker å holde disputas utenfor NTNUs campus må det søkes om dette ved innlevering av avhandlingen. For øvrig vises det til egne retningslinjer om disputas utenfor campus.

§ 20 Godkjenning av doktorgradsprøven

Fakultetet fatter vedtak om godkjenning av doktorgradsprøven på grunnlag av bedømmelseskomiteens innstilling.

Dersom komiteen ikke godkjenner resultatet av prøveforelesningen eller prøven over oppgitt emne, jf. § 19-1, må det avholdes ny prøve over nytt emne, ikke senere enn seks (6) måneder etter første forsøk. Ny prøve over oppgitt emne kan bare holdes én gang. Ny prøve bedømmes så vidt mulig av den samme komité som den opprinnelige, dersom ikke fakultetet har bestemt noe annet.

Dersom fakultetet ikke godkjenner disputasen, kan kandidaten forsvare doktorgradsarbeidet på nytt én gang. Ny disputas kan tidligst avholdes etter seks (6) måneder og bedømmes så vidt mulig av den samme komiteen som den opprinnelige.

§ 21 Kreering og vitnemål

§ 21-1 Kreering

På grunnlag av fakultetets vedtak om at opplæringsdelen og alle deler av doktorgradsprøven er godkjent, kreeres kandidaten til *philosophiae doctor* eller *philosophiae doctor i kunstnerisk utviklingsarbeid*.

§ 21-2 Vitnemål

Vitnemål utstedes av fakultetet. I vitnemålet skal det gis opplysninger om den faglige opplæringen kandidaten har deltatt i, tittel på avhandlingen eller det kunstneriske doktorgradsarbeidet, prøve over oppgitt emne og veiledere. Vitnemålet underskrives av dekan.

Vitnemål for kandidater som har gjennomført et tverrfakultært ph.d.-program, utstedes av det fakultetet der kandidaten er tatt opp.

I tillegg til vitnemålet fra fakultetet, får doktoren et doktorgradsdiplom underskrevet av rektor og dekan.

§ 22 Vedlegg til vitnemål (Diploma Supplement)

NTNU skal utstede vedlegg til vitnemålet i tråd med gjeldende retningslinjer for Diploma Supplement.

Del V. Klage, ikrafttredelse og overgangsbestemmelser

§ 23 Klage

§ 23-1 Klage over avslag på søknad om opptak, vedtak om opphør av studierett og avslag på søknad om godkjenning av elementer i opplæringsdelen

Avslag på søknad om opptak, vedtak om opphør av studierett og søknad om godkjenning av elementer i opplæringsdelen kan påklages etter reglene i forvaltningslovens § 28 flg. Grunnlagt klage sendes fakultetet. Blir vedtaket opprettholdt, sendes klagen til Den sentrale klagenemnd ved NTNU til endelig avgjørelse.

§ 23-2 Klage på sensur eller formelle feil ved eksamen i opplæringsdelen

Eksamener som er avlagt under opplæringsdelen, kan påklages etter lov 1. april 2005 nr. 15 om universiteter og høyskoler, § 5-3 «Klage over karakterfastsetting» og § 5-2 «Klage over formelle feil ved eksamen».

Behandling av mistanke om fusk eller forsøk på fusk følger NTNUs fastsatte rutiner for dette.

§ 23-3 Klage over avslag på søknad om bedømmelse, ikke godkjent avhandling eller kunstnerisk doktorgradsarbeid, prøveforelesning eller annen prøve over oppgitt emne, eller forsvar

Avslag på søknad om å få doktorgradsarbeidet bedømt og vedtak om ikke godkjent doktorgradsarbeid, obligatorisk prøve eller forsvar kan påklages etter reglene i forvaltningslovens § 28 flg.

Grunngitt klage sendes fakultetet. Fakultetet kan oppheve eller endre vedtaket hvis det finner klagen begrunnet. Hvis fakultetet ikke tar klagen til følge, sendes klagen til NTNUs sentrale klagenemnd til avgjørelse. Klageinstansen kan prøve alle sider ved det påklagede vedtak.

Dersom fakultetet eller klageinstansen finner grunn til det, kan det oppnevnes enkeltpersoner eller et utvalg til å foreta en vurdering av den foretatte bedømmelse og de kriterier denne bygger på, eller til å foreta en ny eller supplerende sakkyndig vurdering.

§ 24 Overgangsbestemmelser

Kandidater som er tatt opp i Stipendiatprogrammet for kunstnerisk utviklingsarbeid, kan søke fakultetet om å bli vurdert for opptak til ph.d.-program for kunstnerisk utviklingsarbeid. Fristen for overgang til ph.d.-program er 2025.

Ph.d.-graden i kunstnerisk utviklingsarbeid tildeles bare etter gjennomført ph.d.-program.

§ 25 Fellesgrader og cotutelle-avtaler

§ 25-1 Fellesgrader og cotutelle-avtaler

NTNU kan inngå avtale med en eller flere norske eller utenlandske institusjoner om samarbeid i form av fellesgrader eller cotutelle-avtaler.

For fellesgrad og cotutelle-samarbeid gjelder retningslinjer vedtatt i Styret 4. desember 2008 (S-sak 83/08).

§ 25-2 Fellesgrader

Med fellesgrader menes et samarbeid mellom flere institusjoner, der alle i fellesskap har ansvar for doktorgradsprogrammet, opptak, veiledning, gradstildeling og annet som er beskrevet i denne forskriften. Samarbeidet organiseres normalt i et konsortium og reguleres i avtale mellom konsortiedeltakerne. For fullført fellesgrad utstedes felles vitnemål i form av: a) et vitnemålsdokument utstedt av alle konsortiemedlemmene, b) et vitnemål fra hver av konsortiedeltakerne, eller en kombinasjon av a) og b).

Fellesgrader skal normalt bare inngås dersom det fra før er et etablert, stabilt faglig samarbeid mellom institusjonen og minst en av de andre konsortiedeltakerne.

§ 25-3 Cotutelle-avtaler

Med cotutelle-avtaler menes felles veiledning av ph.d.-kandidater og samarbeid om utdanning av ph.d.-kandidater. Cotutelle-avtalen inngås mellom institusjonene for hver enkelt kandidat og må bygge på et stabilt faglig samarbeid mellom institusjonene.

§ 25-4 Krav ved fellesgrader og cotutelle

Ved avtaler om fellesgradssamarbeid og cotutelle kan rektor dispensere fra forskriften, dersom det er nødvendig av hensyn til regelverket ved de samarbeidende institusjonene. Slike unntak skal, både enkeltvis og samlet, fremstå som fullt ut forsvarlige ut fra de faglige kvalitetskravene som stilles til en

tilsvarende ph.d.-grad ved NTNU. Kvalifikasjonskrav for opptak, krav om at avhandlingen skal være offentlig tilgjengelig og krav om offentlig disputas med en habil bedømmelseskomité kan ikke fravikes.

Avtaler om fellesgrad og cotutelle må som et minimum regulere opptak, finansiering, opplæringsdel, veiledning, opphold ved institusjonene, rapporteringsplikt, avhandlingens språk, avhandlingens form, bedømmelse, gradstildeling, vitnemål og rettigheter til resultater. Avtalen undertegnes av rektor.

Ph.d.-utdanningen ved samarbeidsinstitusjonen må også ha et omfang av tre års normert studietid. Kandidaten må tas opp ved begge institusjonene.

§ 26 Ikrafttredelse

Forskriften trer i kraft fra og med 1. januar 2019. Samtidig oppheves forskrift 23. januar 2012 nr. 206 for graden philosophiae doctor (ph.d.) ved Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet (NTNU).